

GENÇ GİRİŞİMCİYE 'sürdürülebilir' destek

İTÜ ARI Teknokent ve ISO, uzun yıllardır İTÜ Çekirdek'te sürdürdükleri iş birliğinin kapsamını genişletti. ISO Başkanı Erdal Bahçıvan, "Genç girişimcilerimizin sürdürülebilirlik alanında yaptıkları teknolojik odaklı çalışmalarına destek olacağız" dedi

İTÜ ARI Teknokent ve İstanbul Sanayi Odası (ISO), İTÜ Çekirdek Sürdürülebilirlik Programı'nı hayata geçiriyor. İTÜ ARI Teknokent'ten yapılan açıklamaya göre, İTÜ ARI Teknokent ve ISO, uzun yıllardır İTÜ Çekirdek'te sürdürdükleri işbirliğinin kapsamını genişletti.

Tematik programa davet

İşbirliği kapsamında İTÜ Çekirdek Sürdürülebilirlik Programı hayata geçiriliyor. Yerli sanayinin sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda değer kazanmasını amaçları arasında bulunduran program kapsamında, 'sürdürülebilirlik' teması altında teknoloji geliştiren girişimleri İTÜ Çekirdek'te desteklemek, girişimciler ile sanayicilerin sektördeki sorun ve çözümlere odaklanacağı toplantılar düzenlemek, ISO üyelerinin girişimciler tarafından geliştirilen inovatif çözümleri kullanması hedefleniyor. İTÜ ARI

Teknokent Genel Müdürü Prof. Dr. Attila Dikbaş, Sürdürülebilirlik Programı'nın Türk sanayisinde yeni bir dönem başlatacağına inandıklarını belirterek, şunları kaydetti: "ISO, 2015 yılından bugüne kadar pek çok İTÜ Çekirdek girişimine destek olarak başarılı olmalarında paha biçilmez bir katkı sağladı. ISO ile yine güçlü bir iş birliği yaparak bu sefer de İTÜ Çekirdek Sürdürülebilirlik Programı'nı hayata geçiriyoruz. Program kapsamında daha çok girişimciye destek olmanın yanı sıra sanayinin önde gelen kuruluşları ile girişimcileri ekosistemimiz içinde yoğun bir etkileşime geçirmeyi hedefliyoruz. Bu sayede hem girişimler ürünlerinin ticarileşme süreçlerini hızlandıracak hem de sanayimizdeki sürdürülebilirlik kavramı desteklenmiş olacak. 'Sürdürülebilir bir dünya için sanayi alanında teknoloji geliştiren tüm girişimleri İTÜ Çekirdek'te bu tematik programa davet ediyoruz." ISO

Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan da 2015'ten bu yana İTÜ ARI Teknokent ile yaptıkları ortak çalışmayı bu yıl sürdürülebilirlik konusundaki girişimleri desteklemek üzere genişlettiklerini bildirdi. Bahçıvan, "Sürdürülebilirlik konusundaki yeni vizyonumuzu 'Sanayi' şirketlerimizin, küresel değer zincirinde yüksek katma değer üretmelerine ve rekabetçi sürdürülebilirlik yetkinliklerini artırmalarına destek olmak' şeklinde belirledik. Genç girişimcilerimizin sürdürülebilirlik alanında yaptıkları teknolojik odaklı çalışmalara destek olacağız. Geleceğin sanayicilerini de sanayimizin gündemindeki sürdürülebilirlik kavramı ile tanıştırmak ve bu konuda onlarla birlikte, onlara destek olarak yürümek üretim dünyamıza yol gösterici olacaktır. İnanıyorum ki genç sanayici adayları, sürdürülebilir üretim kavramını sahiplenerek Türkiye'nin küresel rekabet gücünün itici un-

suru olmasını sağlayacak" ifadelerini kullandı. Verilen bilgiye göre, program kapsamında sanayide sürdürülebilirlik odağında teknoloji geliştiren girişimler, İTÜ Çekirdek'in ticarileştirmeye yönelik eğitim ve seminerlerine katılacak.

Sanayi ile girişimciye buluşacak

Girişimler, pazarlamadan finansna, satıştan insan kaynağına kadar 400'den fazla alanında uzman mentorun yanı sıra ISO üyesi lider sanayicilerden mentorluk alacak ve prototiplerini geliştirmek için Ar-Ge fonu ve laboratuvar altyapısını kullanabilecek, potansiyel müşteri ve yatırımcılarla bir araya gelecek. Ayrıca, ISO uzman ekiplerinin birebir katkısıyla sanayiye yönelik açık inovasyon günleri, sanayici-yatırımcı buluşmaları, fabrika ziyaretleri ve girişimci-sanayici tanıştırmaları vesilesiyle sanayinin gücü Çekirdekli girişimcilerle buluşturulacak.

EKONOMİ |

Ekonomi ve İş Dünyası Dergisi

İŞTE PANDEMİ YILINDA SANAYİNİN DEVLERİ

İSO'nun Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020 Araştırması'na göre, pandemi yılında üretimden satışlar 1 trilyon 179 milyar TL'ye yükselerek yüzde 15,3 oranında arttı. TÜPRAŞ, üretimden satışlarda 58,6 milyar lirayla en büyük sanayi kuruluşu unvanını korudu.

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) sanayinin devlerini açıkladı. Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşunun üretimden satışları 2020 yılında 1 trilyon 22 milyar TL'den 1 trilyon 179 milyar TL'ye yükselerek yüzde 15,3 oranında arttı. Ancak bu büyüme performansı, 2018'deki yüzde 34,5 ve 2019'daki yüzde 16,4'lük artışlar ile karşılaştırıldığında yavaşladı.

Pandemi yılında **İSO 500**'ün ihracatı ise yüzde 12,8 oranında gerileyerek 64,1 milyar dolar oldu. **İSO 500**'ün ihracat performansı Türkiye'nin genel ve sanayi ihracat performansından bir ölçüde olumsuz ayrışsa da yine de **İSO 500**, Türkiye ihracatı içindeki ağırlığını korudu.

İSO Başkanı Erdal Bahçivan, enflasyonun yanı sıra ithal hammadde fiyatlarındaki yüksek artışın **sanayici** üzerinde giderek

daha fazla baskı yarattığını; TL'deki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faizlerdeki dalgalanmalar nedeniyle finansman yüklerinin de önemli ölçüde arttığını söyledi.

TÜPRAŞ ZİRVEYİ BIRAKMADI

'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu' araştırmasının 2020 yılı sonuçlarına göre; 2020 yılında üretimden satışlara göre en büyük kuruluş geçen yıl olduğu gibi 58 milyar 593 milyon TL ile TÜPRAŞ (Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.) oldu.

Sıralamada ikinci 45 milyar 223 milyon TL ile Ford Otomotiv Sanayi A.Ş., üçüncü 31 milyar 242 milyon TL ile Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş. ve dördüncü de 30 milyar 812 milyon TL ile Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş. oldu.

BAHÇIVAN: SANAYİ, EKONOMİNİN GÜÇLÜ SACAYAĞI

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2020 araştırmasının sonuçlarını açıklayan ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, şöyle konuştu: "ISO 500 Büyük'ün 2020 sonuçları, ekonomimizin sanayi gibi güçlü bir sacayağının olduğunu ortaya koyuyor. Ama bunun sürdürülebilir kılınması adına dünyanın sonuçlarını güncel gelişmeler ve veriler ışığında da değerlendirmeliyiz. Bu anlamda ISO-Markit işbirliği kapsamında açıklanan İmalat Sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) verilerine baktığımızda, özellikle son birkaç aydır ülkemizin dünya sanayi verilerinden negatif ayrıştığını görmekteyiz. Açıklanan son Nisan 2021 PMI verilerine baktığımızda, 55,8 olarak ölçülen Küresel İmalat Sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) son 11 yılın en yüksek seviyesine ulaşmış görünüyor. En büyük ihracat pazarımız olan Euro bölgesi PMI endeksi de 62,9'luk seviyesi ile 24 yıllık veri geçmişinin rekoruna imza atıyor.

Buna karşın Türkiye PMI endeksinin Nisan'da 50,4'lük seviyesiyle dünyadan negatif ayrışmasını her kesimin dikkate alması gerekiyor. Dünya sanayisi, 2009 yılından bu yana en olumlu günlerini yaşarken, global kıyaslama yapabileceğimiz noktasında en değerli ve güvenilir marka olan ve imalat sektöründe 34 ekonomide ölçülen PMI verilerinde performansı en düşük dördüncü ülke olduğumuzu göz ardı etmememiz gerekiyor. Bunun temel sebeplerine mutlaka inmeliyiz."

ÜRETİMDEN SATIŞLAR YÜZDE 15,3 ARTTI

Araştırma sonuçlarına göre, Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşunun üretimden satışları 2020 yılında 1 trilyon 22 milyar TL'den 1 trilyon 179 milyar TL'ye yükselerek yüzde 15,3 oranında arttı. Büyüme performansı, 2018'deki yüzde 34,5 ve 2019'daki yüzde 16,4'lük artışlar ile karşılaştırıldığında yavaşladı.

İHRACATTA YÜZDE 12,8 DÜŞÜŞ

ISO 500'ün ihracatı da yüzde 12,8 oranında gerileyerek 64,1 milyar dolar oldu. ISO 500'ün ihracat performansı Türkiye'nin genel ve sanayi ihracat performansından bir ölçüde olumsuz ayrışsa da yine de ISO 500, Türkiye ihracatı içindeki ağırlığını korudu. 2020 yılında ISO 500 Türkiye ihracatının 37,8'ini, sanayi sektörü ihracatının ise yüzde 39,2'sini gerçekleştirdi. 2000'li

yılların ortalarından itibaren 460 bandında seyreden ihracat yapan kuruluşların sayısı 2020 yılında da 465 oldu.

FAALİYET KÂRI YÜZDE 55 ARTTI

Araştırmaya göre, sıralamanın ilk 50'sini oluşturan kuruluşların toplam üretimden satışlar içinden aldığı pay bir miktar azalmakla birlikte toplamda yüzde 50'ye yakın seviyelerini korudu.

Araştırmanın temel göstergelerinden ISO 500 Büyük'ün esas faaliyetlerinden elde ettiği kârı gösteren faaliyet kârı bir önceki yıla göre yüzde 55 oranında artarak 142,8 milyar TL oldu. Faaliyet karlılığı oranı da 2,7 puan artarak yüzde 10,8'e çıktı. Benzer şekilde ölçülmeye başlandığı 2013'ten bu yana 2019 yılı hariç sürekli artış gösteren FAVÖK büyüklüğü, 2020 yılında yüzde 43,1 artışla 184,4 milyar TL'ye çıkarken, FAVÖK karlılığı oranı da 2,6 puan artışla yüzde 13,9'a yükseldi. Yine vergi öncesi dönem kâr ve zarar toplamı da yüzde 50,1 artarak 92,5 milyar TL oldu. Sanayi kuruluşlarının kârları 2020 yılında artış eğilimi gösterdi.

FİNANSMAN GİDERLERİ YÜZDE 39,2 ARTIŞ GÖSTERDİ

ISO 500'ün kârlılık verilerine göre, faaliyet karlılığındaki iyileşmenin yanı sıra özellikle net kambiyo kârlarının etkisiyle üretim faaliyeti dışı gelirlerdeki artış da kârlılığa pozitif katkı yaptı. ISO 500'ün diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârları 237,9 milyar lira iken, gider ve zararları 194,4 milyar lira olarak gerçekleşmiştir. Bu iki rakam arasındaki fark alındığında, ISO 500'ün 43,4 milyar liralık üretim faaliyeti dışı net gelir elde etti.

Finansman giderleri, ISO 500'ün kârlılığında belirleyici olmayı sürdürdü. ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan "2020 yılında COVID-19 salgını ile oluşan finansal koşullar içinde Türk lirasındaki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki dalgalanmalar sonucunda bir önceki yıla göre finansman yükü önemli ölçüde arttı.

2020 yılında ISO 500'ün finansman giderleri yüzde 39,2 artışla 88,8 milyar TL'ye yükseldi. Bununla birlikte, faaliyet kârı yüzde 55'lik artışla 142,8 milyar TL'ye çıktı ve bu sayede finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı yüzde 69,3'ten yüzde 62,2'ye geriledi. Yaşanan bu görece iyileşmeye rağmen, sanayi kuruluşları ana faaliyetlerinden elde ettikleri kârların halen oldukça önemli bir bölümünü finansman giderlerine ayırmaya devam etti" diye konuştu.

ISO, "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020" Araştırmasını Açıkladı

Erdal Bahçivan - ISO Başkanı

İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2020'ye ilişkin yaptığı açıklamada; "Dünyamız, insanlık için unutulmayacak tarihi bir dönemden geçiyor. Daha ne kadar süreceğini bilmiyoruz ama pandemi herkeste, her şeyde bir iz, bir etki bırakıyor. Elbette kimse için kolay değil bu günleri hasarsız atlatmak. Bireysel travmalarımız bir yana en küçük toplumsal kurum olan ailelerden, şirketlere ve devletlere kadar her organizma, bu virüsün etkilerini derinden hissediyor, yaşıyor. Tabii ki ülke olarak ekonomimiz ve **sanayimiz** de bu durumdan payını alıyor.

2020 yılında yaşanan salgın, dünyanın tüm ekonomileri üzerinde olumsuz bir etki yaratmıştır. Öyle ki 2020 yılında dünya ekonomisi yüzde 3,3 ile son on yılların en sert küçülmesini yaşamış ve daralma hemen hemen tüm bölge ve ülkelerde hissedilmiştir. Dünyanın en büyük ekonomisi ABD'deki küçülme yüzde 3,5, Euro Bölgesi'ndeki küçülme ise tarihi bir seviyede, yüzde 6,6 olarak gerçekleş-

miştir. Japonya'dan Hindistan'a, Brezilya'dan Rusya'ya kadar hissedilen bu ekonomik küçülmeye karşın ülkemiz yüzde 1,8 ile dünyada pozitif büyüme performansı gösteren az sayıda ülkeden biri olmuştur.

Bu noktada Türkiye'nin büyümesi içinde **sanayimizin** yeri ve önemine değinmeden geçmek istemiyorum. Ekran da gördüğünüz gibi, 2020 yılında ekonomimiz yüzde 1,8 büyürken, **sanayi** sektörümüz yüzde 2 ile daha güçlü bir performans ortaya koymuştur. Bu zor koşullarda **sanayimizin** yaptığı katkı her türlü takdire değerdir.

Bu performans için şunu söylemek istiyorum. Türkiye **sanayisi**, daha önce, farklı zamanlarda birçok sektörün sıkıntıları yaşadığı zorlu dönemlerde olduğu gibi; bu salgın döneminde de çok daha hassas ve sorumlu davranarak üretimini devam ettirmiştir.

Pandeminin en zor günlerinde dahi, sağlıktan temel ihtiyaç maddelerine kadar hiçbir alanda ülkemizde bir sıkıntı yaşanmamasına en büyük kat-

kıyı sunmuştur. Diğer yandan gerek ihracatta, gerek istihdamda ve gerekse vergi gelirlerinde Türkiye ekonomisinin belkemiğini oluşturduğunu ortaya koymuştur. Böylece yıllardır söylediğimiz gibi, geçen yıl da, salgının bütün olumsuz etkilerine karşın, kendisi açısından gurur verici bir yılı geride bırakmıştır.

ISO 500'deki veriler, bazı olumsuz göstergelerine rağmen, bunu ortaya koymaktadır. Bu da **sanayinin** sadece zor günlerde değil, ekonominin her döneminde önemsenmesi ve desteklenmesi gerektiğini, bir kez daha gözler önüne sermektedir. Bu vesileyle buradan, **ISO 500**'de yer alan almayan, ama ekonomimizin bu performansına katkı sunan, destek veren tüm yatırımcılarımızı, **sanayicilerimizi** yürekten kutluyorum.

ISO 500'de üretimden satışlar 2020 yılında; 1 trilyon 22 milyar TL'den 1 trilyon 179 milyar TL'ye yükselerek, yüzde 15,3 oranında artmıştır. 2018'deki yüzde 34,5 ve 2019'daki yüzde 16,4'lük artışlar ile karşılaştığımızda üretimden satışlarda büyüme performansı yavaşlamıştır.

2020 yılında tüketici enflasyonu ile arındırıldığında üretimden satışlar reel olarak sadece binde 6 artış göstermiştir. Bu oran son dört yılın en düşük reel artışıdır.

2020 yılında görülen bu yavaşlamada Covid-19'a karşı uygulanan kısıtlamalar ve küresel pazarların bir süre kapalı kalması tabii ki etkili olmuştur. Yılın ikinci yarısında talep toparlanmaya başlasa da, finansal dalgalanma, yükselen faizler ve salgında yükselen ikinci dalga iç satışları sınırlamıştır.

ISO 500'ün esas faaliyetlerinden elde ettiği karı gösteren faaliyet karı bir önceki yıla göre yüzde 55 oranında artarak 142,8 milyar TL olmuştur. Faaliyet karlılığı oranı da 2,7 puan artarak yüzde 10,8'e çıkmıştır.

Benzer şekilde ölçülmeye başlandığı 2013'ten bu yana 2019 yılı hariç sürekli artış gösteren FAVÖK büyüklüğü, 2020 yılında yüzde 43,1 artışla 184,4 milyar TL'ye çıkmıştır. FAVÖK karlılığı oranı da 2,6 puan artışla yüzde 13,9'a yükselmiştir. Yine vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı da yüzde 50,1 artarak 92,5 milyar TL

olmuştur. Görüldüğü üzere sanayi kuruluşlarının karları 2020 yılında artış eğilimi göstermiştir.

ISO 500 sonuçlarına bakarak bir kez daha söylemem gerekirse; Türk sanayicisi, ülkemize karşı olan sorumluluk anlayışı gereği, pandeminin daha ilk gününden itibaren elindeki tüm imkanları en optimum ve enerjik şekilde kullanarak ülkemizin pandemi ile mücadelesinin en ön safalarında başarıyla yerini almıştır.

Tabii gönül arzu ediyor ki bu başarı, güçlü desteklerle beslenen yeni yatırımlarla dünyadaki her pazarda rekabet edebilir boyutta gelişebilsin.

Sanayimiz, Türkiye'nin ihtiyacı olan kaliteli büyümeye, Türkiye'nin ihtiyacı olan ihracata daha yüksek ve daha kaliteli katkı sağlayabilsin. Özellikle de ileri teknoloji tarafı önemsenen, daha katma değerli bir sanayi altyapısına, sanayi gücüne ulaşabilsin. Böyle bir fırsat penceresinin oluşturulması halinde, umuyor ve inanıyorum ki; gelecek yılların ISO 500'leri bugünkünden daha olumlu, daha güçlü, daha sürdürülebilir tablolarla çıkabilecek." dedi.

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020 Sektörümüz İlk Beşyüzde Yer Aldı

TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU - 2020				
500 SIRA NO		KURULUŞLAR	BAĞLI BULUNDUĞU ODA / KAMU	ÜRETİMDEN SATIŞLAR (NET) (TL)
2020	2019			
29	30	Yıldız Entegre Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	6.656.687.252 TL
46	44	Kastamonu Entegre Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	4.470.172.502 TL
133	198	AGT Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	Antalya	1.909.533.657 TL
166	147	İstikbal Mobilya San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	1.633.215.484 TL
196	166	Bellona Mobilya San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	1.400.585.047 TL
201	258	Yataş Yatak ve Yorgan San. Tic. A.Ş.	Kayseri	1.381.376.936 TL
226	318	Adopen Plastik ve İnşaat Sanayi A.Ş.	Antalya	1.267.693.184 TL
238	250	Çamsan Entegre Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	1.181.320.072 TL
335	398	Kronospan Orman Ürünleri San. Ve Tic. A.Ş.	İstanbul	865.324.053 TL
366	482	Doğtaş Kelebek Mobilya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	800.041.268 TL
402	452	Samet Kalıp ve Madeni Eyya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	711.499.758 TL
429	446	Tevepın Mdf Levha San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	672.470.811 TL
497	-	Veziroğlu Orman Ürünleri ve Kağıt San. A.Ş.	Veziroğlu	582.941.779 TL

İTÜ ARI Teknokent'e **sanayici** desteği artıyor

İTÜ ARI Teknokent ve ISO gibi Türk **sanayisinin** gelişimine katkı yapan iki önemli kurumun iş birliğinin kapsamı genişledi. ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "**Genc girişimcilerimizin sürdürülebilirlik alanında yaptıkları teknolojik odaklı çalışmalara destek olacağız**" dedi.

İTÜ ARI Teknokent ve **İstanbul Sanayi Odası (İSO)**, "İTÜ Çekirdek Sürdürülebilirlik Programı"na hayata geçiriyor. İTÜ ARI Teknokent'ten yapılan açıklamaya göre, İTÜ ARI Teknokent ve **İSO**, uzun yıllardır İTÜ Çekirdek'te sürdürdükleri iş birliğinin kapsamını genişletti. İş birliği

kapsamında İTÜ Çekirdek Sürdürülebilirlik Programı hayata geçiriliyor.

YENİ GİRİŞİME DESTEK

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** da 2015'ten bu yana İTÜ ARI Teknokent ile yaptıkları ortak çalışmayı bu yıl sürdürülebilirlik konusundaki girişimleri

desteklemek üzere genişlettiklerini bildirdi. Bahçivan, ayrıca "Sürdürülebilirlik konusundaki yeni vizyonumuzu **'Sanayi** şirketlerimiz, küresel değer zincirinde yüksek katma değer üretmelerine ve rekabetçi sürdürülebilirlik yetkinliklerini artırmalarına destek olmak" şeklinde belirledik" dedi.

Sanayide YENİ DÖNEM

İTÜ ARI Teknokent Genel Müdürü Prof. Dr. Attila Dikbaş, Sürdürülebilirlik Programı'nın inandıklarını belirterek "Bu sayede hem girişimler ürünlerinin ticarileşme süreçlerini hızlandıracak hem de **sanayimizdeki** sürdürülebilirlik kavramı desteklenmiş olacak" değerlendirmesinde bulundu.